

MODERN MÜSTEŞRİKLERİN ERKEN İSLÂM DÖNEMİ HAKKINDA FRAKSİYONEL ANALİZLERİ: ŞİA'NIN TEŞEKKÜLÜ

FRACTIONAL ANALYSIS ON THE EARLY ISLAMIC PERIOD OF THE MODERN ORIENTALISTS: THE FORMATION OF SHIA

DOI: <http://dx.doi.org/10.18299/cahij.149>

Yusuf ÖTENKAYA

Özet

Hz. Peygamber'in (s.a.s) vefatı sonrasında ortaya çıkan imamet meselesi uzun yıllar İslam'ı meşgul ederek birtakım bölünmelere sebep olmuştur. İslam'ın erken döneminde yaşanan bu politik hadiseler birtakım dinî meselelerin tartışılmasına ve bunun neticesinde de bölünmelere fraction yol açmıştır. İşte bu mezheplerden biri olan Şiilik dediğimiz olgu, süreç içerisinde politik meseleler dâhilinde gelişerek ve tegayyüre uğrayarak esas niteliğini yitirmiştir. İlk etapta Şiilik, dinî ve fikrî ya da akaidî bir gelişme olarak ortaya çıkmaktan ziyade tamamen dönemin siyasi koşullarından etkilenip Ali taraftarlığı ile beraber onun imamlığı bağlamında düşünülmüştür. Bu minvalde ortaya koyacağımız nasslar, Şiiliğin erken döneminde kesinlikle dini fraksiyon olarak düşünülmendiğini gösterir nitelikte olacaktır. İslam'ın ilk iç savaşı esasında Müslümanların nazarında "doğru yönetim" anlayışında meydana gelen aksaklıkların bir tür yansımasıydı. Emeviler dönemine gelindiğinde ise Şia anlayışı bambaşka bir noktaya doğru evrilmiştir. Nitekim Emevi halifeleri Şia tarafından "gasıp" olarak addedilmiştir. Ne var ki Abbasi ihtilali ile beraber Şiî umutları isyan esnasında manipule edilmiştir. Abbasiler iktidara geldiklerinde, VII. yy.'ın ortalarından beri süregelen bozuk düzeni yıkıp yerine ideal İslam düzenini ikame ettiklerini belirtmişlerdir. Bu bağlamda makalede Şiiliğin çıkış noktası, süreç içerisindeki dönüşümü irdelenip politik ahvâl üzerinde nasıl bir etki bıraktığı anlatılarak Şiî itikadının oluşumu ve gelişimi üzerinde tesiri olan etkenlerin neler olduğu üzerinde durulup dönemin genel konjonktürü yansıtılmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler

Şia, İmamet, İsnâaşeriye, İsmailizm, Nass

Abstract

The issue of imam, which emerged after the death of the Prophet, has led to divisions by engaging in Islam for many years. These political asylum, who lived in the early days of Islam, led to the discussion of certain religious issues and, in consequence, fractionation of divisions. The fact that we call Shiism, one of these sects, has lost its essential character in the process by developing within the political issues and stopping by the tegayyüre. In the first place, Shiism has been largely influenced by the political conditions of the time rather than emerging as a religious, intellectual or other development, and conceived in the context of his immanence with the adherence of Ali. Nasslar, which we will reveal in this way, will show that it is not considered religious fractions in the early period of Shi'ism. It was a kind of reflection of the disruptions in the sense of "right management" in the eyes of Muslims on the basis of the first civil war of Islam. When the Umayyad period came, the Shia concept evolved into a different point. As a matter of fact, the Umayyad caliphs were regarded by the Shia as "gauze". However, with the Abbasi revolution, the Shi'i hopes were manipulated during the rebellion. When the Abbasids came to power, they stated that they had demolished the corrupt system which has been continuing since the middle of the seventh century and replaced the ideal Islamic order. In this context, the point of departure of the Shi'i, the transformation in the process and the effect on the political soul will be explained, and the factors affecting the formation and development of the Shi'i belief will be emphasized and the general

conjuncture of the period will be tried to be reflected.

Keywords

Shia, Imamet, Isnaaseriyye, Ismailism, Nass

References

ABDULAZİZ, Muhammed, El-Alakatü'l-Beyne'l-Aleviyyûn ve'l-Abbasiyyûn. Müesseseti'r-Risâle, Beyrut 1993

ABDULAZİZ, Muhammed, El-Alakatü'l-Beyne'l-Aleviyyûn ve'l-Abbasiyyûn. Müesseseti'r-Risâle, Beyrut 1993

AL-QADI, Wadad, "The Term "Khalifa" in Early Exegetical Literature", Die Welt des Islams New Series, Bd. 28, Nr. 1/4 (1988) 23-54

ÂPAK, Âdem, Erken Dönem İslam Tarihinde Asabiyet. Ensar Yayınları, İstanbul 2016

AZİMLİ, Mehmet. "Muhammed en-Nefsü'z-Zekiyye ve Kardeşi İbrahim'in İsyanı", Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi, C.8, İstanbul 2014

[Tam metne ulaşmak ve tüm referansları görmek için tıklayın.](#)